

29^e zondag door het jaar A. Ben Frie SJ

Het boek Jesaja is een verzameling inzichten van een profetencollectief dat er goed in slaagde gebeurtenissen in de wereld in te passen in hun eigen belangen: een ongelovige koning wordt door hen tot 'gezalfde van God' gemaakt, omdat hij het Joodse volk wist te bevrijden. Het is de Perzische koning Cyrus die erin slaagde de Babyloniërs te overwinnen waardoor hij de Joodse ballingschap in Babel kon beëindigen en het Joodse volk kon laten terugkeren naar Jerusalem. Een wereldse vorst die tot instrument wordt gemaakt van een Joodse God. Had Twitter bestaan, het zou tweets geregend hebben. Mee eens, niet mee eens, schandalig, toppie e.d.

Wat ervan zij, koning Cyrus wordt een instrument om hardop te kunnen zeggen: 'onze – Joodse – God is de Heer en niemand anders, sterker nog: "Buiten Mij is er geen God!'. Het profetencollectief legt het God in de mond: 'Ik heb u omgord zonder dat ge Mij kende'. Dat doet denken aan het slot van het Johannesevangelie waar Jezus Petrus indringend aanspreekt: 'Toen je jong was, deed je zelf je gordel om en ging je waarheen je wilde, maar wanneer je oud wordt zal een ander je handen grijpen, je je gordel ondoen en je brengen waar je niet naartoe wilt'. 'Ik heb u omgord.'

God trekt zijn spoor in het leven van mensen. Dat willen de profeten van het boek Jesaja waar maken, maar ook in het evangelie wordt vandaag de weg getoond die God trekt door het maatschappelijk leven. We zien een spanning tussen wat de wereld belangrijk vindt en wat God belangrijk vindt. We staan voor een keuze: laat ik God zijn spoor trekken in mijn leven, of wil ik het wereldse spoor volgen waar andere normen en waarden gelden. Wat gaat voor: mijn plezier, mijn vrijheid, mijn leven, of kan ik met mijn afhankelijkheid leven en erkennen dat ik deel uitmaak van een groter geheel?

We staan in een groter geheel, met een overheid die tracht alles in goede banen te leiden. Ons wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen, niet alleen voor onszelf maar ook voor het collectief waarin wij leven: elkaar beschermen, voor elkaar ruimte scheppen. Wie niet wil delen en niet wil meedoen in de gezamenlijkheid, vat buiten het systeem, buiten het collectief en neemt standpunten in die geen gemeengoed meer kunnen zijn omdat ze de gemeenschap schaden.

Als we deelnemen aan het collectieve leven, dan willen we ook garanties dat dat goed geregeld wordt. De belastingdienst ligt onder vuur, omdat ze de garantie moet zijn voor delen en de gemeenschappelijke belangen moet behartigen. Als de overheid onbetrouwbaar wordt, worden mijn leefomstandigheden onbetrouwbaar. Wie krijgt er dan zeggenschap over mijn geld? Een uitdaging voor gelovigen!

Jezus lijkt klem te komen zitten tussen Herodianen en Farizeeën. Herodianen waren Romeins gezind en stemden in met de bezetting en het belastingstelsel van de Romeinen. Farizeeën daarentegen waren anti-Romeins en zouden het afkeuren als Jezus zou instemmen met de opgelegde belastingheffingen. Ze vragen Jezus naar zijn positie, maar willen Hem ook kunnen beschuldigen. Jezus doorziet hun valsheid en houdt het gesprek hierover heel zuiver: je hebt verplichtingen aan de samenleving, maar evenzeer aan God die dit alles draagt. Jezus weet te nuanceren tussen geloof en leven, tussen kerk en wereld, tussen God en de mammon.

Kies zonder God ontrouw te worden. Toon je een liefhebbend mens, iemand die delen kan. Dat komt God toe, die ons de liefde gaf en het vermogen om in gemeenschap te leven. Evenzo moet je de gemeenschap geven wat haar toekomt.